

2. Василенко В. О. Антикризове управління підприємством: навчальний посібник / В. О. Василенко. – К.: ЦУЛ, 2013. – 504 с.

3. Пілецька С. Т. Оцінка впливу зовнішнього середовища на економічну стійкість підприємства / С.Т. Пілецька // Співпраця ЄС та України: економічні тенденції: матеріали Міжнародної наукової Інтернет-конференції, 25-26 жовт. 2014 / голов. ред. Н. Завідієна. – Варшава, 2014. – С. 54–58.

4. Пілецька С. Т. Антикризове управління економічною стійкістю промислового авіапідприємства [Текст]: монографія / С. Т. Пілецька. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 320 с.

5. Давидович І. Є. Контролінг: навчальний посібник / І. Є. Давидович. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 552 с.

6. Рогатенюк Е. В. Контролінг як елемент системи забезпечення антикризового управління підприємством / Е. В. Рогатенюк // Розвиток економічних методів управління національною економікою та економікою підприємства: зб. наук. праць Дон ДУУ. – Донецьк: ДонДУУ, 2013. – С. 45–67.

Теоретичні засади управління прибутком на сучасному підприємстві
*Гладкова О. В., к.е.н, доцент кафедри управління та економіки підприємства
Національного фармацевтичного університету
Olgladkova25@gmail.com*
**Моглібєєва Р. І, здобувач вищої освіти 2 курсу ОПП
«Економіка підприємства»
Національного фармацевтичного університету**

Прибутковість є одним із основних критеріїв оцінки ефективності виробничо-господарської діяльності будь-якого підприємства, а прибуток як економічна категорія відображає кінцеву грошову оцінку виробничої та фінансової діяльності і є найважливішим показником фінансового результату суб'єкта підприємницької діяльності та його фінансового стану. Він є визначальним критерієм ефективності господарювання.

На необхідність управління прибутком та прибутковістю звертають увагу багато вітчизняних та зарубіжних вчених. Так, Денисенко Л. О., Кучерявенко Ю. О. узагальнюючі наукові дослідження у цій сфері стверджують: «аналіз теорії і практики економічного управління різними економічними об'єктами дозволив встановити необхідність застосування до управління прибутком наступних наукових підходів: системного, комплексного, інтеграційного, маркетингового, функціонального, динамічного, відтворювального, процесного, нормативного, кількісного (математичного), адміністративного, поведінкового, ситуаційного» [1].

Б. С. Поп'юк надає наступне визначення управління прибутком, під яким він «в загальному сенсі розуміється комплексний процес, що охоплює низку послідовних етапів, а саме формування, розподіл та використання прибутку підприємства з метою реалізації тактичних та стратегічних цілей діяльності, забезпечення поступального економічного розвитку та зростання рівня ринкової капіталізації» [2].

Забезпечення ефективного управління прибутком підприємства визначає ряд вимог до цього процесу О. О. Осадча [3] формулює ці вимоги наступним чином (табл. 1).

Умови забезпечення ефективності системи управління прибутком

Умова	Характеристика
Інтегрованість з загальною системою управління підприємством	У якій би сфері діяльності підприємства не ухвалювалось управлінське рішення, воно прямо або побічно впливає на прибуток, так як управління прибутком безпосередньо пов'язано з виробничим менеджментом персоналу, інвестиційним менеджментом, фінансовим менеджментом
Комплексний характер формування управлінських рішень	Управління прибутком повинне розглядатися як комплексна система дій, забезпечуючи розробку взаємозалежних управлінських рішень, кожне з яких вносить свій внесок в результативність формування і використання прибутку по підприємству)
Високий динамізм управління	Системі управління прибутком повинен бути властивий високий динамізм, що враховує зміну чинників зовнішнього середовища, ресурсного потенціалу, форм організації і управління виробництвом, фінансового стану і інших параметрів функціонування підприємства
Багатоваріантність підходів до розробки окремих управлінських рішень	Реалізація цієї вимоги припускає, що підготовка кожного управлінського рішення у сфері формування, розподілу і використання прибутку повинна враховувати альтернативні можливості дій, вибір яких повинен бути заснований на системі критеріїв, що визначають політику управління прибутком підприємства
Орієнтованість на стратегічні цілі розвитку підприємства	Якими б прибутковими не здавалися ті або інші проекти управлінських рішень в поточному періоді, вони повинні бути змінені, якщо вони вступають в суперечність з місією (головною метою діяльності) підприємства

З метою управління прибутковістю Скотт Д. Сінк рекомендує використовувати аналітичну матрицю, побудовану на індексній основі [4] (рис.).

Індекс відшкодування витрат	Позитивна прибутковість внаслідок покриття витрат	Прибутковість підприємства забезпечується зростанням ефективності та покриття витрат
	Негативна прибутковість внаслідок не покриття витрат	Будь-які позитивні зміни прибутковості, пов'язані з ефективністю підприємства
<i>Індекс ефективності підприємства</i>		

Рис. Матриця управління прибутковістю Скотт Д. Сінка

В цілому вважаємо, що побудова дієвої системи управління прибутком сучасного підприємства передбачає виконання комплексу завдань:

забезпечення повноти та своєчасності відображення в системі бухгалтерського обліку господарських операцій, що пов'язанні з формуванням доходів, витрат та результатів діяльності підприємства;

побудова системи аналітичних показників, що дає змогу оцінити ефективність процесів формування, розподілу та використання прибутку, а також розробка системи моніторингу фінансового стану підприємства;

визначення порядку генерування необхідних для управління прибутком підприємства облікових даних та методики їх наступної трансформації в аналітичну інформацію;

розробка та впровадження заходів, спрямованих на підвищення рівня рентабельності підприємства в короткостроковому та довгостроковому періодах, а також порядку здійснення контролю за їх виконанням тощо.

У загальному ж вигляді комплекс основних принципів стратегічного управління прибутком підприємств можна представити наступним чином (табл. 2).

Таблиця 2

Комплекс основних принципів стратегічного управління прибутком підприємств

Основні принципи стратегічного управління прибутком	Характеристика основних принципів стратегічного управління прибутком підприємств
Системність та ієрархічність	Стратегічне управління прибутком є основною складовою системи стратегічного менеджменту підприємства та реалізується з урахуванням принципів і засад даної системи
Комплексність	Процес прийняття ефективних управлінських рішень передбачає комплексне врахування умов, правил, ресурсів і факторів формування прибутку підприємства
Цілеспрямованість	Важливою складовою стратегічного управління прибутком підприємства є інноваційно-інвестиційні проекти, реалізація яких здійснюється у зонах стратегічних інтересів та стратегічних зонах господарювання
Реалізація ситуаційно-ресурсного підходу	Стратегічні управлінські рішення приймаються на підставі оцінки стану усіх факторів та ресурсів, що впливають (або можуть впливати) на можливість забезпечення стійкого підвищення прибутковості підприємства у довгостроковому періоді
Ієрархічність цілей	Процеси розподілу і використання прибутку повинні відбуватися з урахуванням пріоритетності тих цілей, реалізація яких сприяє стійкому підвищенню прибутковості, ринкової вартості та досягненню довгострокового економічного розвитку підприємства
Моніторинг умов формування та розподілу прибутку	Створення частково децентралізованої системи стратегічного моніторингу управління прибутком підприємства
Децентралізація управління	Децентралізація стратегічного управління прибутком на основі прийняття ефективних управлінських рішень за відповідними зонами стратегічних інтересів підприємства

На підставі наведених результатів можна зробити висновок, що для ефективного управління прибутком треба сформувати дієву систему управління прибутком підприємства, яка розглядається як сутність взаємопов'язаних елементів, кожний з яких виконує певну роботу, спільна дія котрих за певних умов забезпечує досягнення механізму отримання прибутку заданої величини. Ця система має певну структуру, в якій виділяють ціль, принципи й завдання управління; механізм управління;

організаційне забезпечення; інформаційне забезпечення; методи аналізу прибутку; контроль за виконанням плану по прибутку.

Використана література:

1. Денисенко Л. О. Шляхи поліпшення процесу управління прибутком на підприємстві / Л. О. Денисенко, Ю. О. Кучерявенко // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. – 2014. – № 1. – С. 145–153.

2. Поп'юк Б. С. Використання параметричної моделі планування прибутку при прийнятті управлінських рішень / Б. С. Поп'юк // Наукові праці МАУП. – 2013. – Вип. 3. – С. 159–163.

3. Осадча О. О. Управлінський облік в контексті аналізу формування прибутку від операційної діяльності / О. О. Осадча // Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. – 2017. – Вип. 10 (1).

4. Бусленко Б., Новойтенко І. Управління прибутковістю підприємства / Б. Бусленко, І. Новойтенко // Економіка та управління. – 2016. – № 3. – С. 105–113.

Вдосконалення управління сукупним капіталом підприємства

*Гладкова О. В., к.е.н, доцент кафедри управління та економіки підприємства
Національного фармацевтичного університету
Olgladkova25@gmail.com*

*Муртазіна А. Р., здобувач вищої освіти 3 курсу ОПП «Економіка підприємства»
Національного фармацевтичного університету*

Планування раціональної фінансової структури капіталу, способу фінансування діяльності підприємства в цілому здійснюється з метою досягнення фінансової стійкості організації в довгостроковій і короткостроковій перспективах. Орієнтиром при цьому виступає відносна величина грошових виплат, що належать власникам фінансових ресурсів як характеристика рівня прибутковості вкладеного капіталу, який має забезпечувати підприємство без зменшення своєї ринкової вартості. Залучення позикових джерел, що супроводжується зростанням фінансового ризику, повинно сприяти підвищенню очікуваної прибутковості власного капіталу підприємства.

Разом з тим, незбалансованість вхідних та вихідних потоків, за рахунок яких формується капітал компанії, сприяє зростанню залежності від зовнішніх джерел, що не дозволяє підприємству розвинути внутрішні джерела фінансування.

З огляду на те, що фармацевтичні підприємства більш ніж на 45-65% формують потік вхідних фінансових ресурсів за рахунок операційної діяльності і рідко диверсифікують свою діяльність за рахунок зовнішніх інвестиційних і фінансових проектів, питання якості та результативності прийнятих рішень в основній діяльності істотно впливають на їх фінансовий стан. У зв'язку з цим ефективне управління сукупним капіталом стає одним з головних аспектів їх успішного функціонування і першим кроком до формування його оптимальної структури. Разом з тим зазначимо, що питання сучасної теорії і методики, що стосуються управління капіталом суб'єктів господарювання, розроблені не в повній мірі. Крім того, більшість запропонованих методик не враховує специфіки фармацевтичного бізнесу, в результаті чого вони мають слабе практичне втілення. Складність полягає не тільки і не стільки в практичній реалізації, а, в першу чергу, в розумінні методики і побудови її алгоритму,